

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Wiśniewska (spr.)

Sędziowie: SO Krzysztof Dziedzic

SO Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

na przewlekłość postępowania

prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

w sprawie o sygnaturze akt II Co 4899/13

postanawia:

- 1. stwierdzić, że w postępowaniu II Co 4899/13 prowadzonym przez Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu wystąpiła przewlekłość;**
- 2. przyznać skarżącej od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych, a w pozostałym zakresie wniosek o przyznanie kwoty pieniężnej oddalić;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu na rzecz skarżącej (...) sp. z o.o.w Poznaniu kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;**
- 4. zwrócić skarżącej wniesioną opłatę od skargi w kwocie 100 złotych.**

/-/SSO K.Dziedzic/-/SSO M.Wiśniewska/-/SSO R.Małecki

UZASADNIENIE

W dniu 25 listopada 2013 r. (...) sp. z o.o.w P., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego w Sądzie Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu pod sygnaturą II Co

4899/13.

Żądała stwierdzenia, że we wskazanym postępowaniu nastąpiła przewlekłość, przyznania skarżącej od Skarbu Państwa kwoty 3.000 zł oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego.

Podniosła, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wszczynający postępowanie został złożony w dniu 30 lipca 2013 r., a do dnia sporządzenia skargi pełnomocnik skarżącej nie otrzymał żadnych informacji dotyczących przebiegu postępowania klauzulowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w zakresie istotnym dla rozpoznania skargi:

W dniu 31 lipca 2013 r. do Sądu Rejonowego (...)wpłynął opłacony wniosek skarżącej z dnia 30 lipca 2013 r. o nadanie nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w P.z 29 stycznia 2001 r., sygn. akt XII (...), klauzuli wykonalności na rzecz skarżącej jako następcy prawnego pierwotnego wierzyciela.

Po zarejestrowaniu sprawy pod sygnaturą II Co 4899/13 akta przedłożone zostały w dniu 2 sierpnia 2013 r. sędziemu, do którego decernatu sprawa została przydzielona. W okresie od 15 lipca 2013 r. do 5 sierpnia 2013 r. sędzia-referent przebywał na urlopie wypoczynkowym.

Zarządzeniem z dnia 22 sierpnia 2013 r. sędzia nakazał dołączenie akt sprawy XII (...).

W dniu 26 sierpnia 2013 r., po ustaleniu, że akta XII (...)zostały w dniu 12 lutego 2013 r. przekazane z archiwum sądowego do Wydziału X Gospodarczego Sądu Rejonowego-P.w P., pracownik sekretariatu zwrócił się do Wydziału X o nadesłanie tych akt. Wniosek o nadesłanie akt wpłynął do Wydziału X Gospodarczego w dniu 28 sierpnia 2013 r.

W okresie od 29 sierpnia 2013 r. do 13 września 2013 r. pracownik sekretariatu wykonujący czynności w sprawie przebywał na urlopie wypoczynkowym.

W dniu 2 października 2013 r. sporządzono kolejny wniosek o udostępnienie akt sprawy XII (...)i skierowano go do archiwum sądowego. W tym samym dniu pracownik sekretariatu sporządził notatkę o odrzuceniu wniosku przez archiwum z uwagi na to, że żądane akta znajdują się w Wydziale X Gospodarczym Sądu Rejonowego-P.w P..

W dniu 13 listopada 2013 r. akta sprawy XII (...)zostały przesłane z Wydziału X Gospodarczego do Wydziału II Cywilnego. W dniu 14 listopada 2013 r. wniosek skarżącej wraz z aktami XII (...)został przedłożony sędziemu prowadzącemu postępowanie.

W dniu 27 listopada 2013 r. do Sądu wpłynęła skarga wnioskodawczynie na przewlekłość postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Złożony przez (...) sp. z o.o. środek zaskarżenia znajduje swe formalne oparcie w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.; dalej: ustawa).

Określając pojęcie przewlekłego prowadzenia sprawy sądowej, ustawodawca wskazał w art. 2 ust. 1 ustawy, iż przesłanka ta zachodzi w sytuacji, w której postępowanie trwa dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia wszelkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, albo dłużej niż jest to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 cytowanego aktu prawnego, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Trzeba mieć też na uwadze okoliczność, iż o naruszeniu prawa strony do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie decyduje nie tylko sam upływ czasu, ale nieuzasadnione przewleknięcie procedury przez organ ją prowadzący. Ustalenie zatem zaistnienia przewlekłości nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego w wykonaniu określonych czynności sądowych mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (tak: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 maja 2005 r. wydane w sprawie II S 26/05).

Tak pojmowana przewlekłość postępowania wystąpiła w sprawie, której dotyczy skarga (...) sp. z o.o. złożona dnia 25 listopada 2013 r.

Analizując przebieg postępowania w sprawie, której rozpoznawana skarga dotyczy, pod kątem przesłanek z art. 2 ust. 2 ustawy, należy stwierdzić, iż sprawy o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego należą do najmniej skomplikowanych spraw cywilnych rozpoznawanych przez sądy powszechne. Nie występują w nich złożone zagadnienia prawne, ani też wielowątkowe, obszerne stany faktyczne. Ich rozpoznanie wymaga analizy zaledwie kilku okoliczności i ogranicza się w zasadzie wyłącznie do oceny formy i treści dokumentów załączonych do wniosku. Prosty charakter tych spraw usankcjonował sam ustawodawca, dopuszczając możliwość ich rozpoznania na posiedzeniu niejawnym (art. 766 k.p.c.). Jednocześnie sprawy te mają dla stron (w istocie dla wierzyciela) zasadnicze, ważne znaczenie, gdyż stanowią warunek konieczny wszczęcia lub kontynuowania egzekucji. Jakakolwiek zwłoka w rozpoznaniu tego rodzaju spraw może być dla wierzyciela wysoce niekorzystna, gdyż w tym czasie dłużnik może ukryć majątek lub w inny sposób uniemożliwić skuteczną egzekucję. Z tego też względu ustawodawca przewidział dla tego rodzaju spraw krótki instrukcyjny termin do ich rozpoznania, stanowiąc w art. 781¹ k.p.c., że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia. Z uwagi na brak złożonych zagadnień prawnych, niski stopień skomplikowania faktycznego sprawy oraz wagę sprawy dla wierzyciela uprawnione jest oczekiwanie szybkiego podejmowania w niej kolejnych czynności procesowych, zmierzających do jej rozpoznania i rozstrzygnięcia.

W rozpoznawanej sprawie nadanie klauzuli wykonalności nie było faktycznie możliwe w powyższym instrukcyjnym terminie, a to z uwagi na konieczność pozyskania akt sprawy XII (...)dawnego Sądu Rejonowego w Poznaniu, w której wydane zostało orzeczenie, którego dotyczył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz wnioskodawcy (skarżącej) jako następcy prawnego poprzedniego wierzyciela. Wobec niedołączenia do wniosku tytułu egzekucyjnego, któremu miała być nadana klauzula wykonalności na rzecz następcy prawnego i zawarcia we wniosku żądania wydania wnioskodawcy tytułu wraz klauzulą wykonalności, Sąd orzekający musiał zbadać akta sprawy XII (...)dawnego Sądu Rejonowego w P. i podjąć właściwe czynności na tej podstawie. Nie uzasadnia to jednak takiego czasu rozpoznawania wniosku, jaki miał miejsce w niniejszej sprawie.

Z analizy akt postępowania wynika, że zasadnicza zwłoka w postępowaniu była wynikiem niezrealizowania wniosku z dnia 26 sierpnia 2013 r. (będącego wynikiem zarządzenia sędziego z 22 sierpnia 2013 r.) o udostępnienie akt sprawy XII (...)dawnego Sądu Rejonowego w P.przez Wydział X Gospodarczy, do którego zapotrzebowanie akt wpłynęło 28 sierpnia 2013 r. Żądanie to pozostawione zostało bez odpowiedzi, a w sprawie nie były podejmowane żadne czynności aż do 2 października 2013 r. O ile brak czynności w sprawie do 22 sierpnia 2013 r. można usprawiedliwić faktem urlopu wypoczynkowego sędziego-referenta (w okresie od 15 lipca 2013 r. do 5 sierpnia 2013 r., w którym wpłynął do Sądu wniosek wszczynający postępowanie), o tyle powyższa zwłoka takiego usprawiedliwienia nie znajduje. Po wystosowaniu (26 sierpnia 2013 r.) wniosku o nadesłanie akt sprawy XII (...)do Wydziału X Gospodarczego tego samego Sądu obowiązkiem pracownika sekretariatu odpowiedzialnego za czynności w sprawie (bądź pracownika zastępującego na czas urlopu wypoczynkowego) było monitorowanie realizacji tego wniosku w rozsądnym terminie, tym bardziej, że już na etapie wcześniejszych czynności doszło do pewnego opóźnienia rozpoznania wniosku wywołanego urlopem wypoczynkowym sędziego. Tymczasem wniosek o przesłanie akt wpłynął do Wydziału X Gospodarczego w dniu 28 sierpnia 2013 r., a aż do dnia 2 października 2013 r. – mimo obowiązku rozpoznania wniosku z 30 lipca 2013 r. niezwłocznie – nie podjęto w badanej sprawie żadnych czynności. Z kolei w

dniu 2 października 2013 r. dokonano wyłącznie sprawdzenia, że akta sprawy nie znajdują się w archiwum sądowym, co było wiadome już wcześniej (było przyczyną wystąpienia z wnioskiem o akta do Wydziału X Gospodarczego). Po dokonaniu tego sprawdzenia w sprawie nadal nie podjęto jakichkolwiek czynności w celu pozyskania akt koniecznych do rozpoznania wniosku, a w każdym razie nie wynika to z akt sprawy. Dopiero dnia 13 listopada 2013 r. wpłynęły do Wydziału II Cywilnego akta sprawy XII (...) wysłane przez Wydział X Gospodarczy „zgodnie z zapotrzebowaniem” z dnia 26 sierpnia 2013 r. Oczekiwanie na nadesłanie (z innego wydziału tego samego Sądu) akt koniecznych do rozpoznania wniosku przez 2,5 miesiąca stworzyło stan nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu skutkujący stwierdzeniem jego przewlekłości. Zważywszy, że ocena stanu postępowania dokonywana jest na dzień wniesienia skargi (w tym przypadku: 25 listopada 2013 r.) nie może jej zmieniać fakt, że w dniu 28 listopada 2013 r. wniosek został ostatecznie przez Sąd Rejonowy rozpoznany (uwzględniony zgodnie z wnioskiem skarżącej); nastąpiło to bowiem już po wniesieniu skargi.

Z powodów wskazanych wyżej Sąd Okręgowy, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy, orzekł jak w punkcie 1. sentencji postanowienia.

Na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy Sąd Okręgowy przyznał (punkt 2. postanowienia) skarżącej kwotę 2.000 zł, która stanowi minimalną obligatoryjną kwotę przewidzianą przez ustawodawcę jako należną stronie, której prawo zostało naruszone przewlekłym prowadzeniem postępowania. W ocenie Sądu Okręgowego, jest to kwota odpowiednia do rozmiaru naruszenia prawa skarżącej, biorąc pod uwagę czas trwania przewlekłości w postępowaniu (który nie jest rażący) oraz fakt, że skarżąca, która domagała się zasądzenia kwoty 3.000 zł, nie wskazała żadnych szczególnych okoliczności, które przemawiałyby za zwiększeniem przyznawanej kwoty ponad wartość minimalną. W pozostałej części, tj. ponad kwotę 2.000 zł, wniosek o przyznanie sumy pieniężnej podlegał więc oddaleniu na podstawie

art. 12 ust. 1 ustawy.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy, wobec uwzględnienia skargi, Sąd nakazał zwrot na rzecz skarżącej opłaty uiszczonych przy wnoszeniu skargi (punkt 4. postanowienia).

Sąd Okręgowy orzekł nadto (punkt 3. postanowienia) o zasądzeniu na rzecz skarżącej kosztów zastępstwa przez radcę prawnego w niniejszym postępowaniu, zgodnie z wnioskiem zgłoszonym w skardze. Wysokość podlegających zwrotowi z tego tytułu kosztów (120 zł) wynika z § 14 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490). O istnieniu podstawy do obciążenia Skarbu Państwa obowiązkiem zwrotu kosztów w powyższym zakresie przesądzone pozytywnie w judykaturze (por. uchwała SN z 21.06.2006 r., III SPZP 1/06; postanowienie SN z 6.01.2006 r., III SPP 154/05).

/-/SSO K.Dziedzic/-/SSO M.Wiśniewska/-/SSO R.Małecki